

MINISTARSTVO FINACIJA
n/p gdin. Slavko Linić, ministar

OSVRT NA SMJERNICE VLADE ZA IZRADU PRORAČUNA ZA 2012 GODINU

1 Promjene poreznog sustava

U datim okolnostima Matica hrvatskih sindikata u najavljenim promjenama poreznog sustava **prihvatljivim** vidi sljedeće elemente:

1. ne povećava se ukupno porezno opterećenje u zemlji,
2. prebacuje se težište oporezivanja na potrošnju i kapital (to su stajališta koja su sindikati oduvijek zagovarali kao socijalne i demokratske vrijednosti),
3. teret krize ravnomjerno se raspoređuje na sve u zemlji, gledajući horizontalno, a ne samo na neke zaposlenike i djelatnosti,
4. dodatnim mjerama ublažuje se regresivni učinak rasta pdva i štite najsiromašnije kategorije.

Ne očekujemo da će rast PDV-a dovesti do inflatornih tendencija zbog niskog volumena domaće potražnje s tendencijom daljnjeg pada, a ni monetarna politika ne pothranjuje inflatorna očekivanja. Postoji opasnost od deflatornih učinaka zbog smanjenja potražnje čiji uzrok neće biti samo rast PDV-a, već i smanjenje neto plaća srednjeg sloja, i opća psihologija neizvjesnosti, koja će ponovno stimulirati veću štednju koja se ne angažira kroz investicije (paradoks štednje). Rast cijena moguć je samo kod proizvoda s neelastičnom potražnjom, a i tu tek negdje.

U najavljenim promjenama **neprihvatljivim** vidimo sljedeće probleme i iskazujemo **zabrinutost**:

1. promjene u poreznom sustavu dovode do smanjenja neto plaća velikom broju građana, i pogađa srednji sloj (negativni učinak je ublažen ravnomjernom raspodjelom odricanja na sve zaposlenike)
2. ne samo da uvođenje novih poreznih razreda pogađa srednji sloj već i mijenja strukturu potražnje, budući da srednji sloj kupuje proizvode koje donji sloj ne kupuje.
3. u kontekstu daljnjeg pogoršanja srednjeg sloja apsolutno je neprihvatljivo da se nije povećala najveća porezna stopa za plaće iznad visine plaće predsjednika RH; radi osjećaja solidarnosti i kohezije, koji je u ovom vremenu izuzetno važan u percepciji građana.
4. apsolutno je neprihvatljivo da se nije predvidio porez za financijsku industriju i grane koje ostvaruju ekstra profite.
5. predložimo jače oporezivanje nezdrave hrane (slana, masna, i svi sokovi s puno šećera i umjetnih aditiva).

2 Mjere poticanja proizvodnje

Smanjenje doprinosa za zdravstvo kao i smanjenje parafiskalnih nameta, obično u uvjetima krize dovodi do zadržavanja tih sredstava na računima poduzetnika, a ne i do investiranja, tako da su porezne olakšice u uvjetima nesigurnosti i nepovjerenja nepouzdan način poticanja oživljavanja proizvodnje.

Mjera koja može imati učinaka je oslobađanje od poreza na dobit za reinvestiranje.

S druge strane uključenje države je poželjan i jedini mogući način oživljavanja proizvodnje, pa u tom kontekstu podržavamo svako investiranje, pa i u infrastrukturu, iako je efekat povrata izuzetno dug. Međutim, u ovom vremenu je važno ostvariti učinak multiplikatora i pokretati bilo kakvu proizvodnju. Na dulji rok potrebno je jačati privatni sektor gospodarstva, podupiranjem malog i srednjeg poduzetništva. Za to je potrebno osloboditi dio neracionalno korištenih sredstava iz Proračuna.

3 Konsolidacija javnih financija

Imamo sljedeće primjedbe i prijedloge:

1. Izričito se protivimo najavi smanjenja javne potrošnje u sljedeće četiri godine s 42% na 38% BDP-a. Prosječno europske zemlje imaju javnu potrošnju na razini od 51%. Države koje imaju manje od 40% smatraju se neoliberalnim primjerom demontaže socijalne države. Naša javna potrošnja nije velika, već je izrazito neracionalna i neučinkovita. Tamo gdje je društveno opravdana, za siromašne i nemoćne, tamo je izrazito niska, dok se u neracionalnostima proračunska sredstva razbacuju.
2. Potrebno je restrukturirati i povećati, a ne smanjivati, javnu potrošnju tako da se iz neracionalnih područja sredstva prebacuju u dugi niz godina zapostavljena područja u okviru državnog proračuna. Primjerice, tisuće lažnih branitelja s visokim mirovinama, neracionalna potrošnja jedinica lokalne samovolje, augijeve staje nekih javnih poduzeća... sve su to potencijalna sredstva koja se moraju osloboditi u korist obrazovanja i znanosti te današnjih smiješno-malih poticaja za malo i srednje poduzetništvo, koje je zapravo okosnica zdrave ekonomije, te u korist pomoći starima i nemoćnima, što je jedan od najtežih društvenih i moralnih problema hrvatskog društva.
3. Unatoč svim verbalnim iskazima, pa i u Vladinom programu, da kvalitetno obrazovanje podrazumijeva veće izdvajanje proračunskih sredstava u obrazovanje i znanost, upravo se susrećemo se s najavama o smanjenju tih izdvajanja u novom Proračunu, a o čemu u smjernicama nije bilo niti riječi.
4. Što se tiče kratkoročnih mjera fiskalne politike, držimo da smanjenje javnih rashoda nije sretno, ali može biti korisno tek toliko da se ispune očekivanja međunarodnih financijskih faktora, o kojima ovisi refinanciranje naših dugova, međutim, gledajući ekonomski to je put nametnut izvana na tragu samo jedne od dvije međusobno žestoko sukobljenih ekonomskih doktrina danas u svijetu. Politika kontrakcije (stari neoliberalni recepti štednje i konkurentnosti) suprotstavlja se ekonomskim politikama ekspanzije (jačanja potrošnje sukladno neokenzijanskim shvaćanjima). Logikom inercije politike, čak nasuprot evidentnih činjenica ekonomske stvarnosti, prevladava danas još uvijek prvotna. Hrvatska je premala zemlja s premalo stupnjeva slobode, da bi se tome mogla oduprijeti, čak i kada bi njena politika zagovarala ekspanzionistički koncept (podređivanja monetarnih ciljeva cilju povećanog zapošljavanja). Utoliko nam se čini da su redukcije proračunske potrošnje u kratkom roku neminovne. Međutim, valja upozoriti da su negativni učinci toga veoma mogući:

MATICA HRVATSKIH SINDIKATA

Datum osnivanja: 27. 02. 1993.

ADRESA: Trg maršala Tita 4/II, 10000 Zagreb

Tel: 385-01/ 4882-335

Fax: 4855-726 e-mail: tajnistvo@matica-sindikata.hr

PREDSJEDNIK : Vilim Ribić
Tel: 01/ 4847-337
Fax: 01/ 4847-338
e-mail: vilim@nsz.hr

v. d. ZAMJENIKA PREDSJEDNIKA: Branimir Mihalinec
Tel/fax: 01/ 4855-798
e-mail: predsjednik@nszssh.hr

POTPREDJEDNIK: Branimir Mihalinec
- Odjel obrazovanja
- Odjel zdravstva i socijalne skrbi
- Odjel gospodarstva i usluga

- a. pad proizvodnje i agregatne potražnje (zbog smanjenja državne potrošnje i smanjenja osobne potrošnje, a s malo izvjesnosti za povećanje investicija i izvoza)
- b. socijalna i politička nestabilnost, što također bitno utječe na rejting zemlje, tj. stupanj povjerenja investitora u isplativost i povrat svojih investicija.

4 Ostala zapažanja

1. Podržavamo da se 500 milijuna kuna godišnje osigura za Fond za isplatu plaća radnicima u slučaju insolventnosti poslodavca.
2. Podržavamo zahtjev za mjerama aktivne politike zapošljavanja i oslobađanje poslodavaca od plaćanja doprinosa za novozaposlene za prve 2 godine i to samo za zapošljavanje na neodređeno vrijeme.
3. Urgentnim smatramo potrebu utjecaja Države na smanjenje kamata na kredite za gospodarstvo.

U Zagrebu, 7. veljače 2012.

Vilim Ribić, predsjednik

Na znanje:

- ministar rada i mirovinskog sustava prof. dr. sc. Mirando Mrsić, dr. med.
- pomoćnik ministra g. Marko Krištof, dipl. oec.

MATICA HRVATSKIH SINDIKATA

Datum osnivanja: 27. 02. 1993.

ADRESA: Trg maršala Tita 4/II, 10000 Zagreb

Tel: 385-01/ 4882-335

Fax: 4855-726 e-mail: tajnistvo@matica-sindikata.hr

PREDSJEDNIK : Vilim Ribić
Tel: 01/ 4847-337
Fax: 01/ 4847-338
e-mail: vilim@nsz.hr

v. d. ZAMJENIKA PREDSJEDNIKA: Branimir Mihalinec
Tel/fax: 01/ 4855-798
e-mail: predsjednik@nszsh.hr

POTPREDSJEDNIK: Branimir Mihalinec

- Odjel obrazovanja
- Odjel zdravstva i socijalne skrbi
- Odjel gospodarstva i usluga